

שר התחבורה והבטיחות בדרכים

ירושלים, י"א באב ה'תשע"ז
10 באוגוסט 2017

לכבוד
ח"כ איתן כבל
יו"ר ועדת הכלכלה של הכנסת

מכובדי,

הנדון: הצעת תיקון תקנות הטיס (הפעלת כלי טיס וכללי טיסה) - יירוט כלי טיס

1. אבקש להניח על סדר יומה של וועדת הכלכלה של הכנסת את תיקון תקנות הטיס (הפעלת כלי טיס וכללי טיסה) (תיקון מס'....), התשע"ז - 2017, (להלן - התקנות המוצעות) שעניינן תיקונים בפרק החמישי - פרק היירוט בתקנות ההפעלה והתאמתו לסטנדרטים הבין-לאומיים.
2. התקנות המוצעות הן פרי יוזמה והצעה של רשות התעופה האזרחית (להלן - הרשות) ומהוות סיכום עבודה מקצועית שנערכה ברשות, במסגרתה בוצע עדכון של פרק היירוט בתקנות ההפעלה, והתאמתו לסטנדרטים של ארגון התעופה האזרחית הבין-לאומי, ICAO, אשר ישראל חברה בו, כמו גם קיום ההיוועצות הבין-לאומיות - משרדית הנדרשת והיוועצות עם ציבור בעלי העניין.
3. יירוט כלי טיס אזרחי הינו פעולה המבוצעת בדרך כלל על ידי כלי טיס צבאי של מדינה, כאשר היא מבקשת להסיט כלי טיס אזרחי ממסלולו או כאשר היא מבקשת להנחית את כלי הטיס בשטחה. פעולה זו כרוכה בסיכונים לבטיחות התעופה האזרחית עקב קשיי הזיהוי של הכלי המיורט, התקשורת בין כלי הטיס המיורט לבין כלי הטיס המיורט ותהליכי הטיסה הבלתי שגרתיים הכרוכים בה, ולפיכך ניתנה לה תשומת לב מיוחדת באמנת התעופה האזרחית הבינ"ל שנחתמה בשיקגו ב- 7.12.1944 ואשר ישראל צד לה (להלן - "אמנת שיקגו"), וכן בתקינה הבינלאומית שמוציא ארגון תעופה האזרחית הבינלאומית (ICAO) לפי סעיף 37 לאמנה, והמאוגדת בנספחי האמנה.
4. עיקרי הסטנדרטים הבינלאומיים לעניין היירוט הם כדלקמן:
 - א. חיוב המדינות החברות להסדיר את סוגיית היירוט בתקנות הלאומיות של אותה מדינה, תוך התחשבות הולמת בבטיחות הטיסה של התעופה האזרחית הבינ"ל;
 - ב. קביעת אותות וסימנים חזותיים מחייבים (כגון - אורות, נדנד כנפיים, וכיו"ב) ופירושם האחיד לשם קיום אפשרות תקשורת חזותית בין כלי הטיס המיורט לבין כלי הטיס המיורט);

שר התחבורה והבטיחות בדרכים

- ג. הוראות למקרה שבו התקבלו בכלי הטיס המיורט הוראות הסותרות הוראות שהתקבלו מכלי הטיס המיירט, ולמקרה שבו שאין שפת דיבור משותפת בין הטייס המפקד של כלי הטיס המיירט לטייס המפקד של כלי הטיס המיורט;
- ד. חובות של יחידת הנת"א (יחידת ניהול התעבורה האווירית) החלות בעת אירוע יירוט – בין אם במרחב אווירי שבו היחידה מעניקה שירותי נת"א ובין אם במרחב אווירי סמוך;
- ה. חובות של מחזיק ברישיון הפעלה אווירית לעניין העמדת נהלים והוראות הנוגעים ליירוט לשימושם של טייסיו.
5. א. סעיף 72(ג) לחוק הטיס, התשע"א – 2011 (להלן – "חוק הטיס") קובע, בין היתר, כי: "לצורך שמירה על בטיחות הפעלתם של כלי טיס והגנה על חיי אדם ורכוש, רשאי השר לקבוע בתקנות כללי טיסה וכללי ניהול תעבורה אווירית בעניינים הקבועים בנספח 2 לאמנה ובעניינים אלה... יירוט... הוראות שמטרתן הגנה וזיהוי של כלי טיס."
- ב. בהתאמה, תקנות הטיס (הפעלה כלי טיס וכללי טיסה), התשמ"ב-1981 (להלן – "תקנות ההפעלה") קובעות בפרק החמישי, הוראות בנושא יירוט כלי טיס אזרחי. ואולם תקנות אלה חסרות ובלתי מעודכנות לעומת הסטנדרטים הבינלאומיים החלים בנושא היירוט ולפיכך מוצע לתקן. עיקרי התיקון המוצע הם:
- 1) הוספת שתי הוראות חדשות -
האחת, עניינה תקשורת רדיו ביירוט. והשנייה, עניינה פירוט חובותיה של יחידת הנת"א כאשר היירוט מבוצע במרחב אווירי שבאחריותה או במרחב אווירי שלא באחריותה (בתנאי, כמובן, שנודע לה על כך).
 - 2) הטבלה המופיעה כיום בתקנות ההפעלה אודות האותות שנותן כלי הטיס המיירט ותגובות כלי הטיס המיורט ופירוטם אינה מעודכנת ומוצע להפנות ישירות לטבלה המחייבת המופיעה בתוספת הראשונה לנספח 2 לאמנה.
 - 3) הוספת הוראה לחובות הטיס המפקד בדבר בחירת פונקציית החירום המתאימה במערכת העקיבה האוטומטית במטוס, אם קיימת כזו.
 - 4) בכל מקום בו הופיע המונח "הטייס" מבוקש לשנות ל"טייס המפקד" של כלי הטיס, שהוא אחראי על היירוט.
6. א. נוסח התקנות המוצעות אושר על ידי הממונה על חקיקת המשנה במשרד המשפטים לאחר שגובש על ידי הרשות בהתאם לסעיף 168(ב) לחוק הטיס, התשע"א - 2011 (להלן – "חוק הטיס");
- ב. סעיף 72(ד) לחוק הטיס מחייב את קבלת אישורו של שר הביטחון לתיקון המוצע; בהתאמה, במענה לפנייתי אל שר הביטחון לקבלת הסכמתו לתיקון התקנות המוצעות בנושא היירוט, נתקבלה הסכמתו ומצורף בזה עותק ממכתב ההסכמה.

שר התחבורה והבטיחות בדרכים

- ג. בהתאם להוראות סעיף 142(א)(32) לחוק הטיס, הפרת התקנות המוצעות תהיה עבירה פלילית, ומשכך הן טעונות את אישורה של ועדת הכלכלה של הכנסת, בהתאם להוראת סעיף 2(ב) לחוק העונשין, תשל"ז – 1977; בנוסף, מוצע לקבוע בתקנות 117 ו-118 לתקנות ההפעלה את חובותיו של הטייס המפקד אגב פעולות היירוט וגם לעניין זה נדרש אישור ועדת הכלכלה של הכנסת.
- ד. נוסח התקנות המוצעות פורסם באתר האינטרנט של הרשות על מנת שיעמדו לעיון כלל הציבור. חלק מציבור בעלי העניין העביר לרשות הערות בכתב, ובהתאמה תוקן הנוסח; עוד יצויין כי היועץ המשפטי של חיל האוויר הביע הסכמתו לתקנות המוצעות.

מצורפים בזאת נוסח התקנות המוצעות ודברי הסבר מפורטים ואודה על הנחת התקנות על סדר יומה של ועדת הכלכלה לאישורה.

בברכה,

ישראל כ"ץ

שר התחבורה והבטיחות בדרכים

העתקים:

המנהלת הכללית, משרד התחבורה והבטיחות בדרכים
היועצת המשפטית, משרד התחבורה והבטיחות בדרכים
מנהל רשות התעופה האזרחית
היועצת המשפטית, רשות התעופה האזרחית